

سازمان تامین اجتماعی

بیمارستان شهید دکتر لبافی نژاد

مدیریت پسماندهای بیمارستانی

نشریه شماره ۳۵

شماره تماس: ۲۳۶۰۱

با توجه به اینکه در بیمارستان ها و مراکز درمانی همه روزه خدمات زیادی برای سلامت و مراقبت از بیماران انجام می گیرد و در پی آن پسماندهایی تولید میشود که می تواند برای سلامتی افراد زیانبار باشد و سلامتی جامعه را تهدید کند، بکارگیری روش های مطمئن برای تفکیک و بیخطر سازی این پسماندها در محل تولید ضروری است.

تعریف پسماندهای مراقبت از تندرستی:

عبارتست از همه پسماندهای تولید شده بوسیله بیمارستانها، مراکز درمانی و پژوهشی و آزمایشگاه ها. علاوه بر این پسماندهای تولید شده توسط افرادی که در خانه از بیمارانشان مراقبت میکنند. (مانند تزریقات انسولین، دیالیز و...) را نیز شامل میشود.

اشخاص در معرض خطر:

پزشکان، پرستاران، بیماران، خدمات، کارکنان تاسیسات بیمارستان، همراهان و بازدیدکنندگان بیمار، کارگران رختشویخانه، ترابری، رفتگران و کارگران مراکز دفع زباله در معرض خطرات پسماندهای بیمارستانی قرار دارند.

طبقه بندی پسماندهای بیمارستانی:

- پسماندهای عفونی: شامل پسماندهای مظنون به داشتن عوامل زنده بیماریزا مانند کشت های میکروبی آزمایشگاه، بافتها و تجهیزات جدا شده از بیماران عفونی و مواد دفع شده از این بیماران.
- پسماندهای آسیب شناختی: مانند بافتها و آبگونه های انسانی، خون، جنین و...
- پسماندهای برنده و نوک تیز: سوزن تزریق، دستگاه ست انفوزیون، تیغه چاقو، شیشه های شکسته، تیغ و...
- پسماندهای دارویی: داروهای تاریخ گذشته، شیشه ها و قوطی های دارویی و...
- پسماندهای ژنوتوکسیک: پسماندهای دارای مواد با خصوصیات سمی برای ژن ها و داروهای سایتوتوکسیک برای درمان سرطان.

روش های تصفیه و دفع پسماندهای بیمارستانی:

استفاده از هایدروکلاو، اتوکلاو، ماکروویو، زباله سوزها و محفظه سازی.

هایدرو کلاو جدیدترین روش بی خطر سازی زباله های عفونی در جهان است که بی آنکه به محیط زیست و سلامت انسان آسیبی برساند، بصورت کاملاً بسته زباله ها را بی خطر کرده و به طبیعت باز می گرداند این دستگاه چون از رطوبت خود زباله ها برای ایجاد بخار فشرده استفاده می کند حجم و وزن زباله ها را تا ۸۰ درصد کاهش داده و آنها را بوسیله یک خرد کن داخلی در حین عمل بی خطر سازی، خشک کرده و خرد می کند.

استفاده از اتوکلاو برای پسماندهای عفونی تیز و برنده کاربرد دارد، دستگاه باید سالی یکبار کالیبره شود و مقدار پسماندهایی که داخل دستگاه قرار داده می شود باید متناسب باحجم اتوکلاو باشد، برای پسماندهای شیمیایی و دارویی قابل استفاده نیست، استفاده از شاخص بیولوژیک باسیلوس

استئاروترموفیلوس حداقل ماهی یکبار ضروریست تا از صحت عملیات سترون سازی اطمینان حاصل شود.

تصفیه با ماکروویو نباید برای پسماندهای رادیواکتیو، سایتوتوکسیک، لاشه حیوانات آلوده، قسمتهای بدن و اقلام فلزی بزرگ استفاده شود.

در زباله سوزها باید تجهیزات مناسب برای کنترل آلودگی نصب شود، ترکیبات هالوژن دار، پلاستیک های کلردار، املاح نقره، پسماندهای پرتونگاری و پسماندهای حاوی فلزات سنگین نباید سوزانده شوند. ظروف تحت فشار و افشانه ها هم برای جلوگیری از انفجار نباید در داخل زباله سوز قرار گیرند.

روش محفظه سازی برای پسماندهای شیمیایی، دارویی، تیز و برنده کاربرد دارد. در این روش: یک ظرف پلاستیکی یا فلزی را تا سه چهارم از پسماند پر کرده و سپس آنرا بامادهای مانند فوم پلاستیک، ماسه، سیمان سفید یا خاک رس پر می کنند و پس از خشک شدن ماده افزودنی درب آنرا محکم بسته و در محل چاله دفع میشود.

- پسماندهای شیمیایی: شامل معرف های آزمایشگاهی، داروی ثبوت و ظهور فیلم، مواد گندزدای تاریخ گذشته و حلال ها می باشد.

- پسماندهای دارای فلزات سنگین: باتری ها، ترمومترهای شکسته، اسباب های جیوه ای اندازه گیری فشار خون و....

- ظروف تحت فشار: مانند سیلندرهای گاز، کار تریج گاز و قوطی های افشانه.

- پسماندهای پرتوساز: مایعات مصرف نشده پرتو درمانی، ادرار و مواد دفع شده بیماران درمان شده یا آزمایش شده بوسیله رادیونوکلیدهای مهروموم نشده یا منابع سربسته و...

تفکیک زباله های بیمارستانی:

پسماندهای عفونی باید در سطل زرد و کیسه های پلاستیکی مقاوم به رنگ زرد، پسماندهای تیز و برنده در جعبه زرد رنگ سفتی باکس و پسماندهای شیمیایی و دارویی در کیسه های پلاستیکی مقاوم به رنگ سفید یا قهوه ای جمع آوری گردد همچنین تمامی پسماندهای خانگی باید در سطل های آبی رنگ دارای کیسه های سیاه جمع آوری شوند.